

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OSNOVNI SUD U BANJOJ LUCI
Broj: 71 0 K 354368 21 K
Banja Luka, dana 03.07.2023. godine

U IME REPUBLIKE SRPSKE

Osnovni sud u Banja Luci, sudija Mag.Iur Radmila Medaković, kao sudija pojedinac, uz sudjelovanje zapisničara Jelene Pajić, u krivičnom postupku protiv optuženog N. P., zbog krivičnog djela -Izbjegavanje davanja izdržavanja- iz člana 192. stav 1. Kivičnog zakonika Republike Srpske („Sl. glasnik RS“, broj 64/17, 15/21 i 89/21 - u daljem tekstu: KZ RS), po optužnici Okružnog javnog tužilaštva Banja Luka broj: T13 0 KT 0054050 20 od 26.07.2021. godine, nakon javnog i usmenog glavnog pretresa, okončanog dana 30.06.2023. godine, u prisustvu okružnog javnog tužioca Okružnog javnog tužilaštva Banja Luka Sanje Guzine i optuženog N. P., na osnovu člana 24. stav 1. i člana 298. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske („Sl. glasnik RS“ broj 53/12, 91/17, 66/18 i 15/21, u daljem tekstu: ZKP RS), dana 03.07.2023. godine donio je i javno objavio sljedeću

P R E S U D U

OPTUŽENI N. P., sin N. i N., djevojački B., rođen ... godine u Z., nastanjen u BL u Ulici ..., JMB ..., Srbin, državljanin RS/BiH i RH, pismen, završio srednju školu, po zanimanju metalostrugar, neoženjen, vojsku služio ... godine u B., ne vodi se u vojnoj evidenciji, bez čina i odlikovanja, srednjeg imovnog stanja, zaposlen u SHP „...“ BL sa primanjima od 740,00 KM, otac 1 mlđb. djeteta od 7 godina osuđivan, protiv njega se vodi drugi krivični postupak zbog krivičnog djela izbjegavanje davanja izdržavanja,

Na osnovu člana 298 stav 1 tačka v) Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

Da je:

U periodu od 21.05.2018. godine do decembra mjeseca 2019. godine, u BL, nije davao izdržavanje za svog sina, oštećenog mlđb. S. P. M., rođenog ... godine, na način i u novčanom iznosu kako je obavezan izvršnom presudom Osnovnog suda u BL, broj 71 0 P ... 16 P od 05.05.2017. godine, prema kojoj presudi je dužan na ime svog doprinosa za izdržavanje mlđb. S. P. M., plaćati mjesečni iznos od 300,00 KM sve dok za to postoje zakonski uslovi ili do drugačije odluke suda, i to da svakog prvog do 10-og u mjesecu za tekući mjesec, uplaćuje na račun majke i zakonske zastupnice S. S., otvoren kod ... banke, iako je bio svjestan da je dužan svoju obavezu prema maloljetnom detetu izvršavati uplatom iznosa utvrđenog izvršnom presudom, utvrđenu dužnost je djelimično ispunjavao povremenim djelimičnim uplatama, čiji ukupni iznos je manji od onog na koji je obavezan presudom.

Čime bi izvršio krivično djelo -Izbjegavanje davanja izdržavanja- iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske.

Na osnovu člana 100 stav 1 Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

Na osnovu člana 108 stav 4 Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske oštećena S. S. se upućuje da svoj imovinskopравни zahtjev može ostvariti u parničnom postupku.

O b r a z l o ž e n j e

Okružno javno tužilaštvo Banja Luka podnijelo je ovom sudu optužnicu pod brojem T13 0 KT 0054050 20 od 26.07.2021. godine protiv optuženog N. P. kojom mu je stavljeno na teret izvršenje krivičnog djela izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. KZ RS, na način kako je to bliže opisano u samoj optužnici. Predmetna optužnica potvrđena je od strane sudije za prethodno saslušanje ovog suda rješenjem broj 71 0 K 354368 21 Kps od 24.09.2021. godine. Na ročištu održanom radi izjašnjenja o krivici dana 26.10.2021. godine optuženi N. P. izjavio je da nije kriv za predmetno krivično djelo koje mu se stavlja na teret, te je predmet proslijeđen drugom sudiji radi zakazivanja glavnog pretresa.

Okružni javni tužilac je na glavnom pretresu izveo dokaze saslušanjem svjedoka zakonskog zastupnika oštećenog S. S., te je izveo dokaze materijalne prirode ulaganjem u spis, i to: Fotokopiju presude Osnovnog suda u Banjaluci, broj 71 0 P ... 16 P od 05.05.2017. godine, Prijedlog za izvršenje od 28.03.2018. godine, Izvod sa računa ... banke a.d. Banjaluka na ime S. S. za period od 01.01.2018. do 31.12.2018. godine, Izvod sa računa ... banke a.d. Banjaluka na ime S. S. za period od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine i Izvod iz kaznene evidencije za osumnjičenog P. N., Policijska uprava Banjaluka, SKP, Odjeljenje za opšti kriminalitet, broj 13-02/1-3.../21 od 15.07.2021. godine, te Presuda Okružnog suda u Banja Luci broj 71 0 K ... 21 Kž 2 od 27.01.2022. godine i nepravosnažno rješenje Osnovnog suda u Banja Luci broj 71 0 I ... 20 I od 13.06.2022. godine koje se odnosi na redovnost u isplatama obaveze optuženog u periodu od 21 mjesec.

Optuženi je kao dokaze izveo uplatnice na ime uplate alimentacije za period od aprila 2018. godine do novembra 2019. godine, i to: Od 11.05.2018. na iznos od 100,00 KM, 05.04.2018. - 200,00 KM, 10.08.2018. -200,00 KM , 13.08.2018. - 200,00 KM, 12.06.2018 - 150,00 KM, 16.10.2018. - 200,00, 23.11.2018. -100,00 , 05.01.2019 - 100,00, 22.04.2019. -100,00 KM , 17.05.2019 -100,00 KM, 11.06.2019. -150,00 KM, 10.07.2019. -150,00 KM, 10.08.2019. -150,00 KM, 10.09.2019. -100,00 KM, 18.02.2019. - 150,00 KM, 12.11.2019. -100,00 KM, 13.08.2018. - 342,00 KM, uplatnicu od avgusta 2020. godine, i obračunski list preduzeća SHP ... a.d. Banja Luka za radnika P. N u periodu od juna 2018. godine do novembra 2019. godine gdje se u svakom vidi obustava po sudskom rješenju za svaki mjesec na iznos od 191,67 KM, a svim navedenim dokazima dokazuje uplatu u ukupnom iznosu od 6.122,06 KM.

Okružni javni tužilac je izmijenila činjenični opis optužnice na način da se vrši izmjena početnog datuma, umjesto „25.05.“ treba da stoji „21.05.“, u prvom redu umjesto „u ...“ treba da stoji „u BL“ i u sedmom redu nakon riječi mjesec iza zareza

treba da stoji „uplaćuje“ tako da izmjenjena optužnica glasi na način kao u izreci ove presude.

Okružni javni tužilac je u svojoj završnoj riječi izjavila da je optuženi presudom ovog suda broj 71 0 P ... 16 P od 05.05.2017. godine obavezan da na ime izdržavanja plaća mjesečno 300,00 KM na račun majke, da je optuženi presudom ovog suda koja je preinačena od strane Okružnog suda u Banja Luci osuđen jer u vremenskom periodu 18.07.2017. godine do 21.05.2018. godine nije davao izdržavanje za mldb M. S. P. na način kako je obavezan prethodno navedenom presudom, da je optuženi vršio uplate novca u iznosu koji je manji od određenog presudom, da je iz saslušana zakonska zastupnica potvrdila sve navode optužnice, u kojem iznosu i za koji period je bio dužan, te da okolnost da je optuženi uplaćivao dio izdržavanja olakšavajuća okolnost, ali ga ne eskulpira od odgovornost, kao i da je optuženi imao mogućnost da traži izmjenu odluke o izdržavanju, te da je na osnovu izvedenog dokaza analitičkih kartica ... banke za sporni period iz kojih se vidi pregled uplata jasno da optuženi nije uz cijelosti uplaćivao iznose na šta je obavezan, zbog čega je predlaže sudu da ga proglasi krivim i osudi.

Optuženi je u svojoj završnoj riječi izjavio da nije kriv za predmetno krivično djelo koje mu se stavlja na teret, te da smatra da je za period obuhvaćen optužnicom izmirio sve obaveze.

Član 295. ZKP RS propisuje da sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu. Nakon svestrane, detaljne i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, sud je odlučio kao u izreci presude iz sledećih razloga, a shodno odredbi člana 295. stav 2. ZKP RS:

Optuženom se stavlja na teret da je izvršio krivično djelo izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 192. stav 1. KZ RS, odnosno da nije davao izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava, a ta dužnost je utvrđena na osnovu izvršne sudske odluke, a zakonski teks naveen odredbe glasi:

- 1) „Ko ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava, a ta dužnost je utvrđena na osnovu izvršne odluke ili izvršnog poravnjanja pred sudom ili drugim nadležnim organom, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.,,

Citirana zakonska odredba se odnosi na one koji „NE DAJU IZDRŽAVANJE“ i pravilno tumačenje ove odredbe bi značilo da se odnosi na lica koja uopšte NE DAJU IZDRŽAVANJE jer ta odredba upravo tako i glasi. U konkretnom slučaju optuženi je sudu prezentovao dokaze iz kojih proizlazi, ne samo da nije plaćao, nego proizlazi da je u sve i jednom mjesecu u periodu koji se navodi u optužnici uplaćivao iznos od upravo 300,00 KM, i to na način da mu je od plate obustavljano iznos od po 191,67 KM, a da je on preostali dio do iznosa od 300,00 KM uplaćivao sam na račun majke djeteta. Dakle, optuženi je dostavio dokaze da je u inkriminiranom periodu iz optužnice (od 21.05.2018.g. do decembra mjeseca 2019.g.) oštećenju uplaćivao upravo iznos iz presude iz parničnog postupka.

Svjedok S. S., zakonski zastupnik oštećenog mldb. M. S. P., je izjavila da je M. rođen ... godine, da njegov otac nije davao izdržavanje na način kako je bio obavezan po sudskom rješenju, zbog čega je pokrenula sudski postupak i sudskom odlukom je

odlučeno da otac uplaćuje 300 KM na račun zakonskog zastupnika svakoga mjeseca, nakon čega optuženi nije vršio uplate u skladu sa sudskom odlukom već povremeno i nedovoljno. Svjedok navodi i da je obavještena od tužilaštva da je prethodni postupak okončan i da je optuženi presudom oglašen krivim za period od 05.05.2017. do 21.05.2018. godine. Svjedok navodi da je pokrenula izvršni postupak da bi se izvršila parnična presuda, i nakon nekog perioda je određeno da se iznos sa plate optuženog oduzme i uplaćuje na račun i tako je uslijedilo izvršenje rješenja, ali da optuženi pored toga nije uplaćivao 300 KM za taj period. Ističe i da za period od 28.03.2018. godine do 31.12.2019. godine optuženi nije redovno izdržavao dijete, i da je za taj period je dugovao 4.200,00 KM, i da se u tom periodu uplaćivao samo dio po osnovu rješenja o izvršenju, a da je optuženi uplaćivao sporadično, ali malo, te je u periodu 2022. i 2023. godine njegova firma uplaćivala određeni iznos kao otplatu duga, pa je od duga u iznosu od 4.200,00 KM, koji iznos je umanjen na 3.868,00 KM, 3.700,00 KM je otplaćeno završno sa mjesecom majom, a 168,00 KM je ostalo neplaćeno.

U toku postupka kao nesporno je utvrđeno da je presudom Osnovnog suda u Banja Luci broj: 71 0 P ... 16 P od 05.05.2017. godine optuženi N. P. obavezan da na ime doprinosa za izdržavanje svog maloljetnog sina M. S. P. plaća mjesečno 300 KM počevši od dana podnošenja tužbe (24.03.2016. godine) od 1. do 10. u mjesecu za tekući mjesec na račun majke i zak. zastupnice S. S., te da je optuženi presudom ovog suda koja je preinačena odlukom Okružnog suda u Banja Luci oglašen krivim za izvršenje krivičnog djela Izbjegavanje davanja izdržavanja jer nije vršio uplate na ime izdržavanja na račun oštećene u periodu od 18.07.2017. godine do 21.05.2018. godine. Takođe, nesporno je i da je Rješenjem o izvršenju ovog suda broj 71 0 I ... 20 I od dana 13.06.2022. godine određeno izvršenje radi naplate dospjelih, a neisplaćenih doprinosa za izdržavanje u periodu od 28.03.2018. godine do 31.12.2019. godine.

Međutim, ono što je ostalo sporno, i što tužilaštvo nije izvan svake razumne sumnje uspjelo dokazati, te tako sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi jeste da optuženi N. P. izbjegava davanje izdržavanja, odnosno da optuženi nije davao izdržavanje licu koje je zakonski dužan izdržavati, a što je utvrđeno i sudskom odlukom.

Naime, uvidom u uplatnice iz 2018. godine i uplatnice iz 2019. godine sud je utvrdio da je optuženi vršio uplate na ime doprinosa za izdržavanje na račun zakonskog zastupnika izvršenika, da je u 2018. godini uplatio ukupan iznos od 960,00 KM, dok je u 2019. godini uplatio ukupan iznos od 1.130,00 KM, a da je uplatnicom od 13.08.2020. godine optuženi uplatio iznos od 342,00 KM na račun zakonskog zastupnika izvršenika, na ime duga za neplaćanje alimentacije za 2018. i 2019. godinu. Iz obračunskih listova SHP ... ad Banja Luka za optuženog za period od 01.06.-31.12.2018. godine sud je utvrdio da je vršena obustava po sudskom rješenju za svaki mjesec u obračunskom periodu u iznosu od 191,67 KM, kao i za period od 01.01.-31.12.2019. godine. Iz valutne kartice transakcionog računa zakonskog zastupnika oštećenog za period od 01.01.2018. godine do 31.12.2018. godine sud je utvrdio da je optuženi vršio uplate na ime doprinosa za izdržavanje mldb S. P. M. iznos od 950,00 KM u periodu od 21.05.2018. do 31.12.2018. godine, a u periodu od 01.01.2019. godine do 31.12.2019. godine u ukupnom iznosu od 1.180,00 KM, te da je od strane SPH ... ad Banjaluka vršena mjesečna uplata od po 191,67 KM sa naznakom plata-alimentacija. Iz provedenih dokaza proizilazi da je optuženi u periodu obuhvaćenim optužnicom u 2018. godine putem uplatnica uplatio iznos od 960,00 KM, dok je u 2019. godini uplatio iznos od 1.130,00 KM, a da je 2020. godine izvršio uplatu od 342,00 KM na ime duga za neplaćene doprinose za izdržanje za 2018. i 2019. godinu, te da je po osnovu direktnih

uplata od strane SPH ... ad Banjaluka uplaćen iznos od 3.833,40 KM (20 mjeseci x 191,67 KM). Dakle optuženi je za potraživani obračunski period (20 mjeseci ukupno) uplatio ukupno iznos od 6.305,40 KM KM, a bio je obavezan uplatiti iznos od 6.000,00 KM (20 mjeseci x 300,00 KM).

Dakle, dokazima optuženog demantovana je tvrdnja iz optužnice da optuženi „nije davao izdržavanje“, jer dokazi optuženog dokazuju upravo suprotno. Osim toga iz obračunskog lista radnika proizlazi da je optuženom obustavljano od plate iznos koji ne može biti veći od 50% kako to propisuje Zakon o izvršnom postupku RS, a iako je Zakon propisao ovako, optuženi je uplaćivao i više od onoga što mu je po Zakonu uopšte moglo biti oduzimano od plate.

Za postojanje ovog ovog krivičnog djela, kao i zasvako drugo krivično djelo potrebno je utvrditi postojanje subjektivnog odnosa, odnosno postojanje umišljaja na strani optuženog, i to direktnog umišljaja, a što podrazumjeva i svijest i volju. nasuprot tvrdnji tužilaštva u optužnici, u toku postupka je utvrđeno da na strani optuženog ne postoji umišljaj da „ne daje“ izdržavanje, nego upravo suprotno, utvrđeno je da na strani optuženog postoji volja da plaća i on je to i uradio u potpunom periodu iz optužnice. Iz navedenog proizlazi da tužilaštvo nije dokazalo postojanje elemenata bića krivičnog djela, niti u subjektivnom, niti u objektivnom smislu.

Sud, imajući u vidu činjenični opis optužnice kao i dokaze izvedenih od strane tužilaštva, smatra da tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi učinio krivično djelo, jer je isti davao izdržavanje u periodu obuhvaćenom optuženicom odnosno ispunjavao je dužnost koja je određena sudskom odlukom. Činjenica je da je u odnosu na izvršnu odluku kojom je utvrđena obaveza izdržavanja optuženi bio u obavezi da oštećenom daje izdržavanje u iznosu od 300,00 KM i da je optuženicom obuhvaćen period od 20 mjeseci, slijedom čega je optuženi dužan izdržavanje u iznosu od 6.000,00 KM, a iz dokaza odbrane je utvrđeno da je optuženi na ime izdržavanja oštećenom uplatio iznos od 6.305,40 KM, kao i da je davanje bilo redovno, odnosno da je izdržavanje davano svakog mjeseca. Kako ni optuženicom nije precizirano šta se podrazumjeva pod povremene djelimične uplate, niti tačan iznos u kome je dato izdržavanje manje od onog koje je određeno sudskom odlukom, tako sud isto nije mogao utvrditi ni izvedenih dokaza. Naprotiv, sud je sa van sumnje utvrdio da optuženi u periodu obuhvaćenim optuženicom jeste davao izdržavanje i to u ukupnom iznosu većem od iznosa koji je bio određen sudskom odlukom. Uvođenjem kao dokaza Rješenja iz izvršnog postupka, tužilaštvo nije razjasnilo, a niti dokazalo koji to iznosi nisu plaćeni, a za svaku drugačiju tvrdnju, kao što je da se navodno plaćanje o čemu optužni nudi dokaze, se možda odnose na plaćanje za neki drugi period (npr. period prije period iz optužnice ili sl.), a usmislu da se ovakve moguće dileme otklune, tužilaštvo je moglo provesti dokaz vještačenjem po vještaku ekonomske struke, a li u nedostatku takvog dokaza, proizlazi da tvrdnje iz optužnice, a niti tvrđenje majke oštećenog djeteta su ostale nedokazane jer sud nem niti jednog razloga da ne prihvati dokaze optuženog iz koji proizlazi da je optuženi upravo u periodu iz optužnice platio iznos na koji je obavezan presudom iz parničnog postupka.

Slijedom navedenog, ovaj sud je u skladu sa načelom „in dubio pro reo“ propisanim članom 3. stavom 2. ZKP RS, zaključio da Okružno javno tužilaštvo Banja Luka nije izvan svake razumne sumnje dokazalo da je optuženi N. P. počinio krivično djelo -Izbjegavanje davanja izdržavanja- iz člana 192. stav 1. KZ RS koje mu se stavlja na teret, na način kako je to navedeno u predmetnoj optužnici Okružnog javnog tužilaštva u Banjoj Luci broj T13 0 KT 0054050 20 od 26.07.2021. godine, zbog čega ga je na

osnovu odredbe člana 298. stav 1. tačka v) ZKP-a oslobodio od optužbe, kao što je navedeno u izreci ove presude.

Odluka o troškovima krivičnog postupka temelji se na odredbi člana 100. stav 1. ZKP-a, kojom je propisano da kada sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe troškovi krivičnog postupka kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada njegovog branioca padaju na teret budžetskih sredstava.

Primjenom člana 108. stav 4. ZKP RS kada sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe, uputiće oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku, te je sud oštećenu uputio da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvariti u parničnom postupku.

Zapisničar
Jelena Pajić

Sudija
Mag.Iur Radmila Medaković

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Okružnom sudu Banja Luka, putem ovog suda, u roku od 15 dana od dana prijema presude.